

Задачы:

- вызначыць даты і месцы асноўных падзеяў паўстання на тэрыторыі Беларусі;
- даследаваць, дзе былі усталяваны помнікі падзеям паўстання;
- вызначыць імёны удзельнікаў і падзеі паўстання, якія павінны быць мемарыялізаваны.

Падчас працы было даследавана, у якіх формах праяўляеца мемарыялізацыя паўстання 1863–1864 гг. Менавіта: вызначаны даты і месцы асноўных падзеяў паўстання на тэрыторыі Беларусі, даследавана, дзе былі усталяваны помнікі падзеям паўстання, вызначаны імёны удзельнікаў і падзеі паўстання, якія павінны быць мемарыялізаваны.

За адносна кароткі прамежак часу — сакавік-верасень 1863 г. — на тэрыторыі Беларусі адбылося больш за сотню сутычак паўстанцаў с царскімі войскамі. З іх некалькі дзясяткаў даволі буйных. На заходзе (Гродзенская, частка Мінскай губерні) паўстанне атрымала найбольшее распаўсюджанне. Ва ўсходній частцы цяперашняй Беларусі галоўнай перамогай паўстанцаў лічыцца захоп горада Горкі студэнтамі земляробчага інстытута.

У Беларусі ў цяперашні час існуе больш за 60 аб'ектаў, прысвячаных падзеям паўстання. Ушанаванне памяці адбываецца несістэмтычна, эпізадычна. Умоўна «хвалі» ўшанавання памяці герояў паўстання можна суаднесці з юбілейнымі датамі (1958, 1963, 1988, 2013). Ушанаванне памяці удзельнікаў адбываецца не толькі шляхам усталявання помнікаў, імёнамі паўстанцаў названы вуліцы беларускіх гарадоў.

Нягледзячы на праведзеныя мерапрыемствы па ўшанаванию, многія імёны і падзеі былі незаслужана забытыя. Сярод іншых, красавіцкая падзея ў Горках, пра якія цяпер ў горадзе нічога не нагадвае.

Ушанаванне памяці герояў паўстання неабходна для папулярызацыі ведаў пра гістарычныя падзеі, якія адбываліся на Беларусі ў 1863–1864 гг. Кожны павінен ведаць гісторыю. Ведаць гісторыю свайго народа — значыць атаясамліваць сябе з ім, усведамляць сябе яго часткай.

Літаратура

1. Восстание 1863–1864 годов на территории Беларуси: архивные документы и материалы о восстании // Архивы Беларуси. — Режим доступа: <http://archives.gov.by>.
2. Мацвеичык, Д. Паўстанне 1863–1864 гадоў у Беларусі: нарыс баявых дзеянняў / Д. Мацвеичык. — Мінск : Медысонт, 2013.

**П.П. Передня
БГЭУ (Мінск)**

Научный руководитель И.И. Сацукеевич

КОЖЕВЕННОЕ ДЕЛО НА ТЕРРИТОРИИ БЕЛАРУСИ

Кожевенное дело — одно из древнейших ремесел, сохранившихся до наших дней. Умение качественно обработать кожу, сделать из нее

предметы одежды и быта всегда ценилось. Я проживаю недалеко от самого крупного кожевенного завода нашей страны, находящегося в агрогородке Гатово. Именно этот факт подтолкнул меня к исследованию данной темы. Также данная отрасль тесно связана с моей специализацией. Как позже выяснилось, найти подробную информацию о кожевенном деле в свободном доступе не так-то и просто, что побудило меня самой провести исследования.

Мне необходимо было узнать, когда кожевенное дело появилось на территории Беларуси, как протекало его развитие в этом регионе и какие отличительные особенности приобрело за время своего существования. Также я обратила пристальное внимание на кожевенные заводы в Республике Беларусь, проанализировала историю их создания и текущее положение кожевенной индустрии в стране в целом.

Свое исследование я начала с поиска первых упоминаний о кожевенном деле на Беларуси и на прилегающих территориях. Выяснилось, что раскопки Древнего Новгорода в 1937–1938 гг. помогли обнаружить некоторые изделия из кожи, которые можно отнести к IX–XI ст.ст. Немного позже, во время раскопок в Гродно, Полоцке и Минске, были найдены другие коллекции, позволяющие провести дополнительную систематизацию и уточнение существующих схем кожаной обуви Средневековья. Более ясной стала картина процесса обработки кожи и характера обувных и галантерейных мастерских того времени.

В XVI–XVII ст.ст. происходит широкое распространение кожевенного производства. В это же время увеличилось и число профессий в данной отрасли.

Другим этапом моей работы стала оценка кожевенных предприятий на территории Беларуси в XIX–XX ст.ст. В этот период кожевенная индустрия активно развивается в г. Сморгонь и г. Могилев. Удалось выяснить, из какой кожи производили ту или иную продукцию, сколько работников было задействовано на предприятиях и откуда поставлялось сырье.

На финальном этапе характеризуется современное состояние кожевенных предприятий Республики Беларусь. В настоящее время данную отрасль представляют «Бобруйский кожевенный комбинат» и «Минское производственное кожевенное объединение». Они тесно взаимодействуют с такими обувными и галантерейными фирмами, как «Отико», «Марко», «Галантэя», «Белвест», «Аладен», «Луч» и др.

Литература

1. Пруднікаў, А. А. Асаблівасці арганізацыі і развіцця рамеснай вытворчасці ў каталіцкіх гарадах XVI–XVIII ст.ст. / А. А. Пруднікаў // Весн. БДУ. — Мінск : Беларус. дзярж. ун-т, 2016. — Т. 3. — С. 3–9.

2. Пярфільева, К. А. Скураная вытворчасць на тэрыторыі Беларусі ў XI–XIII ст.ст.: стан і перспектывы даследавання / К. А. Пярфільева. — Мінск : Беларус. дзярж. ун-т, 2015. — С. 18–22.